

דף מידע לתושב בנושא מחלת הכלבת

הכלבת מהי?

הכלבת היא מחלה מידבקת וקטלנית הנגרמת על ידי נגיף ממשפחת הרבדו-וירוס הפוגע במערכת העצבים המרכזית. המחלה ידועה בכל חלקי העולם מאז שחר ההיסטוריה האנושית. בתלמוד, מסכת יומא, מוגדר כלב שוטה וסימניו זהים, אם כי בהחלט חלקיים, לסימני המחלה. "איזהו כלב שוטה? רירו ניגר והוא רץ בצדי הדרכים".

הכלבת הינה מחלה חשוכת מרפא. מרגע שמופיעים סימני המחלה הראשונים באדם או בבעל חיים, דינו נחרץ למוות תוך ייסורים קשים. הרפואה המודרנית טרם מצאה מזור יעיל המסוגל להציל את מי שחלו במחלה נוראה זו.

לאחרונה חדרה מחלת הכלבת לאזורים בארצנו בהם לא הייתה מוכרת בעבר, ולראשונה מאז 1960 נרשמו בשנים האחרונות שיאים חדשים של מקרי כלבת בישראל. העלייה התלולה במקרי הכלבת בישראל מעוררת דאגה רבה בקרב הגופים האמונים על בריאות הציבור. חרדה זו נובעת בעיקר מהתקרבות המחלה למרכזי אוכלוסין אשר בהם מחזיקות משפחות רבות בכלבי בית.

היסטוריה

במהלך תשע שנותיה הראשונות של המדינה (1948-1957) מתו בישראל 23 בני אדם ממחלת הכלבת, לאחר שנשכו על ידי בעלי חיים נגועים ולא קיבלו טיפול מניעתי נאות. מאז 1960 ועד 1996, לא אירע אף מקרה כלבת נוסף באדם בישראל, אם כי אירעו שני מקרים נוספים מעבר ל"קו הירוק" האחד בשכם ב-1969 והשני ברמת הגולן ב-1971, בשני המקרים הייתה הזנחה בקבלת הטיפול הרפואי המונע.

ביום ה- 06.10.96 נושך בשפתו חייל בן 20 בצפון הגולן על ידי חיה אותה תיאר (כנראה בטעות) כחולדה ובתחקיר שנערך בדיעבד התברר כי כנראה מדובר בדלק (טורף קטן ממשפחת היונקים). כעבור שישה שבועות הופיעו בחייל סימנים עצביים שנחשדו ככלבת שאומתה בבדיקת הרוק של החייל. גורלו של החייל נחרץ, והוא נפטר לאחר שהיה מאושפז במצב קשה מאוד בבית החולים שיבא בתל השומר.

בדצמבר 1997 נפטרו מכלבת שני בני אדם נוספים, ילדה בת 7 מקלנסוואה וגבר בן 58 מג'דידה שבגליל

המערבי.

בשנת 2003 מתה בנגב תושבת שנשכה על ידי חתול נגוע ולא קיבלה טיפול במועד בו ניתן היה להצילה.

מי נפגע ואיך?

בעלי דם חם למעט עופות, או בהגדרה יותר ממוקדת: כל בני משפחת היונקים. העברת המחלה לאדם הינה בדרך לאחר נשיכה, ליקוק או שריטה (רוק שנותר על הטפרים) מבעל חיים נגוע בשלב בו הנגיף משתכן בבלוטות הרוק של בעל החיים הנגוע. בשלב זה הפגיעה במוח בעל החיים הנגוע מביאה למותו תוך שבעה עד עשרה ימים. מאגר הכלבת בטבע הנו בעיקר בשועלים ותנים ובתדירות נמוכה יותר יונקים אחרים. מגע של בעלי חיים אילו עם כלבי בית או בעלי חיים מבויתים אחרים מביא את הכלבת לפתחו של האדם.

מ.א. ברנר- למען התושב, למען הסביבה!

ישובי המועצה:

בית אלעזרי, בנייה, כפר גבתון, קדרון, קיבוץ גבעת ברנר, קבוצת שילר, שיכון תל נוף

המלחמה בכלבת

המלחמה בכלבת הינה חלק מתפקידי השירות הווטרינרי הרשותי בשגרה ועל אחת כמה וכמה בעת התפרצות אירוע כלבת בתחומי הרשות המקומית. חלק מהפעולות המבוצעות על ידי השירות הווטרינרי הרשותי במסגרת המלחמה בכלבת:

- חיסון כנגד המחלה ניתן לגורים בני שלושה חודשים וכלבים בוגרים אחת לשנה, החיסון ניתן במשרדי השירות הווטרינרי הרשותי או אצל רופאים וטרינריים המורשים לחסן ולהנפיק רשיון בשם הרשות המקומית בה מתגורר בעל הכלב.
  - סימון כלבים בשבב אלקטרוני תת עורי וניהול מאגר מידע בו רשומים כל הכלבים בתחום הרשות המקומית, פרטי בעליהם ומועד חיסונם. מאגר זה חשוב בעיקר בעת התפרצות אירוע כלבת אך גם לצורך אכיפת החוק.
  - איסוף כלבים משוטטים שאין להם בעלים והעברתם לתחנה לתצפית כלבת.
  - רישום קנסות לבעלי כלבים שכלבם משוטט ללא השגחתם ברשות הרבים. כלב שכזה עלול לבוא במגע עם בעלי חיים (חיות בר) העלולים להדביקו בכלבת.
  - הסגר בן 10 ימים לתצפית כלבת, לכלבים שנשכו, בתחנת הסגר המאושרת על ידי השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות.
  - הפניית נשוכים ללשכת הבריאות לרישום הנשיכה וקבלת טיפול.
  - הסברה והדרכה לתושבים ובבתי ספר איך להימנע מנשיכת כלב וחשיבות חיסון הכלבים.
  - קנסות לבעלי כלבים המחזיקים בהם ללא חיסון וללא רשיון החזקה מהרשות המקומית.
- פעולות נוספות המבוצעות על ידי גופים רשמיים אחרים הן:
1. דילול אוכלוסיית חיות הבר העלולות להוות מאגר למחלה. מבוצע על ידי רשות הטבע והגנים תוך הקפדה על שלא לפגוע באקולוגיית האזור בו מתבצע הדילול.
  2. פיזור ממתוסים של חיסונים אורליים כנגד כלבת. מתבצע על ידי השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות בשיתוף עם רשות הטבע והגנים.
  3. הסגר על יבוא בעלי חיים העלולים להחדיר כלבת למדינת ישראל.

מ.א. ברנר - למען התושב, למען הסביבה!

ישובי המועצה:

בית אלעזרי, בניה, כפר גבתון, קדרון, קיבוץ גבעת ברנר, קבוצת שילר, שיכון תל נוף

ננשכתי, מה עושים?

1. יש לשטוף היטב את מקום הנשיכה במים וסבון.
2. יש לאתר את בעל החיים שנשך ולהודיע על מקום הימצאו לשירות הווטרינרי הרשותי לשם הסגרתו לתצפית כלבת. ההסגר נועד לקבוע האם הכלב נגוע בכלבת. היה ומת הכלב במהלך ההסגר ייבדק מוחו לאבחון כלבת והמידע יוחש לשירותי הבריאות לשם טיפול נאות שבשלב זה יציל את חיי הנשוך. ההסגר מתבצע בתחנה שאושרה על ידי מנהל השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות לאחר שנבדק המפרט הטכני של המבנה והכלובים שכן במידה והכלב אכן נגוע בכלבת עלול הוא, בשלב הסוער של המחלה, לתקוף את כל מי שנקלע לסביבתו ולרוץ למרחקים ארוכים תוך שהוא תוקף את כל מי שנקרה בדרכו.
3. לפנות לשירותי הבריאות (רופא המשפחה, קופת חולים וכדומה) לקבלת טיפול ראשוני. במידה והנשוך אינו מחוסן בחיסון בר תוקף כנגד טטנוס, יינתן חיסון זה בעת הפנייה.
4. חשוב מאוד לפנות ללשכת הבריאות המחוזית/נפתית לרישום גיליון נשיכה.
5. לפנות לשירות הווטרינרי הרשותי ולמסור את פרטי האירוע, הנשוך, תיאור הכלב ובעליו, אם ידועים לנשוך.

איך אמנע כלבת ומהן חובותיי כאזרח?

1. חסן כלבך כנגד כלבת בגיל שלושה חודשים ואחר כך כל שנה.
2. וודא כי ברשותך רשיון להחזקת כלב מהרשות המקומית בה הנך מתגורר.
3. הקפד כי על צוואר כלבך יהיה תמיד קולר המעיד שהינו כלב בית.
4. כלב יטייל ברשות הרבים רק כשהוא מובל ברצועה על ידי אדם המסוגל לשלוט בו.
5. מנע מכלבך לשוטט ללא השגחתך ברשות הרבים.
6. מנע מגע בין כלבך לחיות בר ולכלבים שאינך בטוח אם הם מחוסנים כנגד כלבת.
7. אל תשלח ידך ללטף כלב זר, חתול, קוף או כל בעל חיים אחר אשר עלולים להדביק במחלת הכלבת.
8. פנה לשירות הווטרינרי הרשותי בכל שאלה או ספק שלדעתך עלול להביא להינגעות במחלה איומה זאת.

אשמח לעמוד לרשותך, תושב יקר בכל הנוגע להבהרות או שאלות בנושא זה או נושאים אחרים הנוגעים לבריאות הציבור.

בברכת בריאות הציבור

ד"ר קובי איבגי – רופא וטרינר רשותי.

מ.א. ברנר- למען התושב, למען הסביבה!

ישובי המועצה:

בית אלעזרי, בנייה, כפר גבתון, קדרון, קיבוץ גבעת ברנר, קבוצת שילר, שיכון תל נוף